

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

**DVADESET DRUGI KVARTALNI IZVJEŠTAJ
O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU
PROCESA STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA EU
za period oktobar – decembar 2010. god.**

Februar, 2011. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
1. POLITIČKI DIJALOG	3
2. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM	4
3. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE	5
4. REVIZIJA NACIONALNOG PROGRAMA ZA INTEGRACIJU CRNE GORE U EU (NPI)	5
5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA	6
5.1. I KOMPONENTA IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija	6
5.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja	17
6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA.....	19
7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	20
8. PROJEKTI PODRŠKE.....	21
8.1. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)	21
8.2. INSTRUMENT ZA TEHNIČKU PODRŠKU I RAZMJENU INFORMACIJA (TAIEX)	22
9. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	23

UVOD

Saglasno Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Sl. list CG, br. 02 - 08), Vlada Crne Gore dostavlja Skupštini Crne Gore Kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. U fokusu **dvadeset drugog Kvartalnog izvještaja** nalaze se najvažniji događaji koji su obilježili period od 1. oktobra do 31. decembra 2010. godine.

U kratkoj rekapitulaciji, istaknuti su najvažniji događaji od momenta zaključenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju do njegove potpune ratifikacije od strane država članica EU, kao i osvrt na **dobijanje statusa kandidata za članstvo u EU 17. decembra 2010. godine**, što je nesumnjivo najznačajniji događaj na planu evropskih integracija Crne Gore.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Crne Gore, sa druge strane, **zaključen je 15. oktobra 2007. godine**. Na taj način, Crna Gora je uspostavila prvi ugovorni odnos i ušla u fazu institucionalizacije odnosa sa EU.

Skupština Crne Gore je 13. novembra 2007. god. jednoglasno potvrdila Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), kao i Privremeni sporazum o trgovini i srodnim pitanjima.

Evropski parlament je 13. decembra 2007. godine dao saglasnost na SSP s Crnom Gorom.

Nakon što su sve zemlje članice EU ratifikovale SSP, čime su stvoreni uslovi da Sporazum **1. maja 2010.godine stupi na snagu, u Luksemburgu je 14. juna 2010.** održan **konstitutivni sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje**, na nivou **ministara vanjskih poslova Crne Gore i država članica EU**. Savjet je zadužen da nadzire primjenu i sprovođenje SSP - a.

Konačno, izvještajni period okončan je **jednoglasnom odlukom šefova država i vlada svih 27 država članica EU da se Crnoj Gori dodijeli status kandidata za članstvo u EU**. Podsjećamo da je odluci država članica na najvišem nivou, prethodilo pozitivno Mišljenje Evropske komisije, koje je objavljeno 9. novembra 2010. godine u Briselu. Pozitivno Mišljenje EK i odluka Evropskog savjeta da se Crnoj Gori dodijeli status kandidata, potvrda su napretka koji je Crna Gora ostvarila u reformama i dosadašnjem procesu evropskih integracija. Istovremeno, Mišljenje i Analitički izvještaj EK identifikuju ključne oblasti koje zahtijevaju posebnu pažnju i dodatne napore u svijetlu pristupanja Crne Gore EU. Pritom, poseban akcenat je na sedam prioriteta da bi se Crna Gora kvalifikovala za otpočinjanje pristupnih pregovora: unapređenje izbornog zakonodavstva i jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Parlamenta; kompletiranje reforme državne administracije, s posebnim naglaskom na unapređenje profesionalizma i kompetentnosti državne uprave; unapređenje antikorupcijskog pravnog okvira; jačanje borbe protiv organizovanog kriminala; unapređenje medijskih sloboda, naročito u dijelu usklađivanja sa praksom Evropskog suda za ljudska prava, kao i saradnje sa civilnim društvom; sprovođenje propisa i politike zaštite od diskriminacije, uključujući i rješenje pravnog statusa raseljenih lica i usvajanje i sprovođenje održive strategije za zatvaranje kampa Konik.

1. POLITIČKI DIJALOG¹

U izvještajnom periodu, u dijelu Političkog dijaloga između Crne Gore i EU, izdvajamo sljedeće događaje:

Predsjednik Evropskog savjeta **Herman van Rompuy** je **19. oktobra 2010.** godine boravio u prvoj zvaničnoj posjeti Crnoj Gori. Tom prilikom, susreo se sa predsjednikom Crne Gore **Filipom Vujanovićem**, predsjednikom Skupštine **Rankom Krivokapićem** i predsjednikom Vlade **Milom Đukanovićem**. Posjeta je realizovana uoči objavljivanja Mišljenja EK o

---

¹ Članom 11. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju predviđeno je da se politički dijalog Crne Gore sa EU odvija u okviru Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje. Zadatak Savjeta je da vrši nadzor nad primjenom i sprovođenjem SSP - a, kao i da razmatra sva druga bilateralna ili međunarodna pitanja od obostranog interesa. Savjet sačinjavaju predstavnici Savjeta EU i EK s jedne strane, i članovi Vlade Crne Gore, s druge strane. Sjednicama Savjeta, koje se održavaju jednom godišnje na ministarskom nivou, naizmjenično predsjedavaju predstavnik Savjeta EU i predstavnik Crne Gore.

Poslovnik o radu Savjeta, usvojen na konstitutivnoj sjednici, sadrži i Poslovnik o radu Odbora za stabilizaciju i pridruživanje i strukturu sektorskih pododborna. Konačno, Savjet je ovlašten da donosi pravno obavezujuće odluke po ugovorne strane, kao i da daje odgovarajuće preporuke.

crnogorskoj aplikaciji za članstvo u EU, što je i simbolički i suštinski bio jasan signal podrške za dalji, važan iskorak Crne Gore na evropskom putu.

Komesar za proširenje i politiku susjedstva EK **Štefan File** boravio je u Crnoj Gori **10- 11. novembra 2010.** godine. Cilj posjete komesara Filea bio je da predsjedniku Vlade Crne Gore **Milu Đukanoviću** uruči pozitivno **Mišljenje EK o zahtjevu CG za članstvo u EU**. Pored preporuke da se **Crnoj Gori dodijeli status kandidata** u svijetlu ostvarenog napretka, od posebne je važnosti što je pored **ključnih oblasti u kojima je potrebno ostvariti zadovoljavajući napredak** da bi otpočeli pristupni pregovori, EK naznačila i **vremenski okvir za njihovo ispunjavanje**. Komesar File je, takođe, zajedno sa predsjednikom Vlade Milom Đukanovićem, 11. novembra 2010. godine, svečano otvorio **Regionalnu školu za državnu upravu (ReSPA)** sa sjedištem u Danilovgradu. ReSPA je još jedna važna potvrda konstruktivne i aktivne uloge Crne Gore u regionu, u svim aspektima od značaja za stabilnost i evropsku perspektivu regiona.

Ministar vanjskih poslova Milan Roćen, na poziv ministra inostranih poslova Republike Slovačke, Mikulaša Dzurinde, učestvovao je **22. oktobra 2010. godine** na **sastanku Višegradske grupe i zemalja Zapadnog Balkana**, kome je prisustvovao i komesar EK za proširenje i politiku susjedstva Štefan File i predstavnik belgijskog predsjedavanja EU. Ministri vanjskih poslova Višegradske grupe su nedvosmisleno afirmisali važnost integracije država Zapadnog Balkana u EU. Istovremeno, apostrofirali su značaj striktnog poštovanja i ispunjavanja Kopenhaških kriterijuma i napretka svake države na bazi individualnog pristupa, odnosno vlastitih rezultata.

Ministar vanjskih poslova Crne Gore Milan Roćen je 6. decembra 2010. godine, uoči odlučivanja o dodjeli statusa kandidata Crnoj Gori i preuzimanja predsjedavanja EU od strane Mađarske, boravio u zvaničnoj **posjeti Mađarskoj** na poziv ministra inostranih poslova Janoša Martonjija. Mađarska je jedna od najaktivnijih zagovornika efikasne integracije država Zapadnog Balkana u EU. Takođe, i u NATO. To je potvrđeno i kroz Program prioriteta mađarskog predsjedavanja EU, u čijem je fokusu i kontinuitet procesa proširenja EU na Zapadni Blkan, u skladu sa vlastitim zaslugama i napretkom.

2. PREGOVORI SA SVJETSKOM TRGOVINSKOM ORGANIZACIJOM

Na planu crnogorskih pregovora o pristupanju Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, izvještajni period je protekao u znaku nastavka pregovora Crne Gore sa Ukrajinom, i nastojanjima da se na bazi STO standarda riješe otvorena pitanja. U tom smislu, ukazujemo na njavažniju hronologiju događaja:

Kada je riječ o pristupu tržištu poljoprivrednih proizvoda, Ukrajina je 26. novembra 2010. godine dostavila komentare na dokument, koji je u formi ukrajinske rekapitulacije julskih pregovora sa Crnom Gorom, poslat u septembru iste godine. Analizom ukrajinskog dokumenta utvrđeno je da je **Ukrajina povukla dio koncesija u dijelu pozicija koje se odnose na sireve²**. Takođe, **Ukrajina je pozicijama od posebnog značaja označila ukupno 79 pozicija za koje je Crna Gora u više navrata naglasila da ne postoji prostor za vođenje pregovora**.

Iako Ukrajina u kontinuitetu daje formalnu podršku okončanju bilateralnih pregovora sa Crnom Gorom, to ne korespondira sa suštinskim stanjem -zahtjevima na terenu. Na bazi posljednjeg dostavljenog dokumenta, proizilazi da su zahtjevi Ukrajine za dodatnim snižavanjem carinskih stopa i dalje nerealno visoki. Podsjećamo, do sada je u dijelu poljoprivrede usaglašeno oko 65% traženih pozicija, kao i da je u tom cilju Crna Gora učinila velike ustupke.

Sektor industrije je usaglašen tokom pete runde pregovora³ u maju 2010. godine. Ostala otvorena pitanja:

Pristup tržištu usluga - komentari nijesu dostavljeni, tako da ostaju otvorena sljedeća pitanja:

- otvaranje podsektora usluga koje se odnose na **distribuciju energije**;
- otvaranje tržišta **gasovoda**;
- dodatna liberalizacija u sektoru **drumskog transporta**, naročito putničkog i transporta tereta, kao i pomoćnih usluga u drumskom transportu;
- Izuzeće od **MFN** (klauzula najpovlašćenije nacije), koja se odnosi na **sve sektore** - zatraženo je nabranjanje zemalja regiona sa kojima Crna Gora ima zaključene bilateralne sporazume, sa ciljem obezbjeđenja kretanja svih fizičkih lica koja pružaju usluge (Srbija, BiH, Makedonija, Albanija, Hrvatska);

² U pitanju su 3 pozicije iz tarifnog podbroja 0406.

³ Maja 2010. godine.

Imajući u vidu visoke i, u krajnjem, neuobičajene zahtjeve Ukrajine u kontekstu procesa pristupanja STO, Crna Gora je ponudila Ukrajini zaključenje Sporazuma o slobodnoj trgovini (FTA⁴) i predlog Sporazuma dostavila u decembru 2010. godine. Na taj način, Crna Gora je još jednom pokazala spremnost da izađe u susret interesima Ukrajine u bilateralnim odnosima.

3. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU EVROPSKIH ZAJEDNICA I CRNE GORE

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) stupio je na snagu 1. maja 2010. godine. Kada je riječ o praćenju implementacije Sporazuma, zaključno sa periodom na koji se odnosi Izvještaj, može se konstatovati da je kalendar aktivnosti projektovanih za 2010. godinu realizovan u potpunosti.

Sastanci zajedničkih tijela Crne Gore i Evropske unije u 2011. godini biće realizovani u skladu sa predloženim planom:

- Pododbor za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa ostalim zemljama kandidatima, 18. februar 2011. Godine, Brisel;
- Pododbor za transport, energetiku, životnu sredinu i regionalni razvoj, 1-2. mart 2011. Godine, Podgorica;
- Pododbor za poljoprivredu i ribarstvo, 24. mart 2011. Godine, Brisel;
- Pododbor za pravdu, slobode i bezbjednost, 12. april 2011. Godine, Brisel;
- Pododbor za inovacije, informaciono društvo i socijalnu politiku, 13. april 2011. Godine, Brisel;
- Pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju, 11 maj 2011. Godine, Podgorica;
- Pododbor za ekonomsko - finansijska pitanja i statistiku, 12. maj 2011. Godine, Podgorica;
- Sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, 13 maj 2011. Godine, Podgorica;
- Sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje, 21. jun 2011. Godine, Brisel (tbc) .

Radi što efikasnijeg praćenja sprovođenja SSP, Vlada Crne Gore je u julu 2010. godine usvojila **Informaciju o praćenju realizacije obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa predlogom Tabele kvartalnog izvještavanja**, kojom se zadužuju nadležna ministarstva da redovno (tromjesečno) dostavljaju Ministarstvu za evropske integracije pregled izvršenih obaveza po Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. U tom smislu, Ministarstvo za evropske integracije pripremiло je **Faktografski izvještaj o ostvarenom progresu u Crnoj Gori od dostavljanja odgovora na Upitnik do 6. septembra 2010. godine**. Faktografski izvještaj je dostavljen Evropskoj komisiji 6. septembra 2010. godine.

4. REVIZIJA NACIONALNOG PROGRAMA ZA INTEGRACIJU CRNE GORE U EU (NPI)

Vlada Crna Gore je 5. juna 2008. godine usvojila **Nacionalni program za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju za period 2008 - 2012 (NPI)**, kao detaljan plan aktivnosti koje je potrebno sprovesti da bi Crna Gora bila spremna da preuzme obaveze koje proizilaze iz članstva u EU. Time je NPI postao jedan od ključnih dokumenata Vlade i osnova za koordinaciju reformi na putu ka EU i pripremu godišnjih programa rada Vlade.

U pogledu praćenja realizacije NPI, usvojen je **Prvi izvještaj o realizaciji NPI za period januar - decembar 2008. godine**, kao i **Drugi izvještaj o realizaciji obaveza** za NPI za period januar - decembar 2009. godina. Upoređujući ova dva izvještaja evidentno je da je usvojen znatno veći broj podzakonskih akata 2009. u odnosu na 2008. godinu, što upućuje na činjenicu da su stvoreni zakonski preduslovi za implementaciju zakona usvojenih u ranijem periodu.

Nakon toga, Vlada je usvojila Informaciju, kojom su precizirane detaljne aktivnosti na reviziji NPI, čiji je sastavni dio i Okvirni plan aktivnosti sa definisanim rokovima.

Cijelim tokom izvještajnog perioda, nastavljen je rad na planu finalizacije Nacionalnog programa za integraciju Crne Gore u EU⁵ za period 2011 – 2015 godina. Utvrđivanje nadležnosti, kao i analiza i ocjena relevantnosti svih propisa EU u završnoj su fazi.

---

⁴ Free Trade Agreement.

⁵ Nakon što je Crna Gora dobila status kandidata za članstvo u EU, potrebno je formalno usvojiti Nacionalni program za usvajanje *acquis-a*(NPA)

Od ukupno **32.638 analiziranih celexa**, resorna ministarstva su **3.491 celexa ocijenili relevantnim za Crnu Goru**. Od tog broja (kroz NPI obrasce u kojima se vidi veza našeg zakonodavstva sa propisima EU), za 2.831 propisa EU pripremljen je plan potpunog usklađivanja.

Izrada tekstualnog dijela NPI po poglavljima je u finalnoj fazi. U skladu sa utvrđenom metodologijom, slijedi faza verifikacije poglavlja kako bi se došlo do konačnog teksta NPI. U narednom periodu biće preduzete aktivnosti na pripremi **IV** dijela NPI - **administrativni i pravosudni kapaciteti za sprovođenje Acquis- a, V- priprema nacionalne verzije Acquis - a**, i poslednjeg, **VI- finansijske procjene implementacije NPI**.

Takođe, u narednom periodu pristupiće se i podjeli novog paketa pristiglih celexa EU resornim ministarstvima radi utvrđivanja nadležnosti i ocjene relevantnosti.

5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Instrument za pretpristupnu podršku (*Instrument for Preaccession Assistance – IPA*) je uspostavljen Uredbom o osnivanju Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske komisije br. 1085/2006, od 17. jula 2006. godine, čime su svi prethodni instrumenti podrške (CARDS, PHARE, ISPA, SAPARD) zamijenjeni jednim instrumentom. IPA je namijenjena zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u pretpristupnom periodu i ima za cilj pružanje podrške za usklađivanje sa propisima EU, izgradnju institucija, razvoj civilnog društva, unaprijeđenje regionalne i prekogranične saradnje, razvoj ljudskih resursa, kohezioni politika i ruralni razvoj. Način i pravila implementacije ovog instrumenta su definisani regulativom Evropske komisije br. 718/200, od 12. juna 2007. godine (**IPA implementaciona regulativa**). Crna Gora je prihvatila pravila za sprovođenje IPA programa, usvajanjem i ratifikacijom **Okvirnog sporazuma** između Vlade Crne Gore i Komisije Evropskih Zajednica o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku pomoć EZ Crnoj Gori u okviru sprovođenja Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) od strane Skupštine Crne Gore, 25. decembra 2007. godine.

Crna Gora je u proteklom periodu, sa statusom potencijalnog kandidata za članstvo u EU, imala pristup komponenti I - **Podrška tranziciji i izgradnja institucija i komponenti II - Prekogranična saradnja**.

5.1. I KOMPONENTA IPA - Podrška tranziciji i jačanju institucija

U okviru IPA I komponente, pripremljeni su projekti u okviru IPA programa za period 2007. do 2010. godine - planirana je finansijska podrška za **71 projekat: 12 ugovora o grantu, 25 ugovora o uslugama, 24 ugovora o nabavci opereme, 17 tvining ugovora i 10 ugovora o radovima**. Za navedene projekte Crna Gora dobija podršku u iznosu od **108.531.166 €**, dok je nacionalno kofinansiranje **73. 293. 648 €**. Struktura finansiranja: EU 60%, Crna Gora 40% planiranih sredstava. Ovako veliki iznos nacionalnog kofinansiranja je zbog činjenice da u svakom IPA programu imamo po jedan veliki infrastrukturni projekat (IPA 2007: "Izgradnja mini – zaobilaznice oko Podgorice" - kofinansiranje opštine Podgorica oko 17,2 miliona €; IPA 2008: "Izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda u opštini Nikšići" - kofinansiranje iz kredita Evropske investicione banke u iznosu od 8.9 milion € itd.). Projekti koji se realizuju u okviru IPA programa za 2007., 2008. i 2009. godinu su u fazi implementacije, dok su projekti iz IPA programa za 2010. godinu u početnoj fazi implementacije.

IPA 2007 PROGRAM

Projekat "Podrška razvoju civilnog društva u Crnoj Gori"

Vrijednost ovog projekta je 1.100.000 €, i implementira se na osnovu ugovora o grantu koji su potpisani sa osam nevladinih organizacija. **1)** Danski Crveni krst za projekat Međusektorska inicijativa za prevenciju zdravlja i posebno obrazovanje za raseljenje Rome na Koniku u iznosu 199.722 €; **2)** Nevladina organizacija "Expeditio" za projekat "Poboljšanje uslova života/stvaranje novog okvira za planiranje i izgradnju u Crnoj Gori" u iznosu 45.000 €; **3)** Ujedinjeni svjetski koledži za projekat "Izazovi obrazovanja za inkluziju Roma" u iznosu 122.166 €; **4)** Udruženje socijalnih institucija Slovenije za projekat "Standardizacija sistema socijalne zaštite odraslih u Crnoj Gori" u iznosu 147.247,€; **5)** Italijanska nevladina organizacija COSV za projekat "Podrška razvoju socijalne politike i stvaranju uslova partnerstva između mreža nevladinih organizacija i predstavnika državne uprave" u iznosu 185.893 €; **6)** Centar za inicijativu održivog turizma za projekat "Otkrivanje kulturnog blaga stare Crne Gore" u iznosu 75.298 €; **7)** CARITAS Bar za projekat "Jačanje civilnog društva kroz model projekta kućne

njege za stare osobe u Crnoj Gori" u iznosu 174.078 € i 8) Centar za monitoring CEMI za projekat "Jačanje funkcije zastupništva nevladinih organizacija u Crnoj Gori kroz razvoj politike orjentisane ka kapacitetima koalicije za socijalne promjene" u iznosu 83.772 €). Svi projekti su u fazi implementacije koja se odvija po predviđenom planu.

Projekat "Borba protiv organizovanog kriminala i korupcije"

Cilj projekta je da kroz ekspertsku i finansijsku podršku doprinese jačanju strateških i operativnih kapaciteta Kriminalističke policije, Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Uprave za antikorupcijsku inicijativu.

U okviru projekta zaključena su tri ugovor:

- Ugovor o Tviningu završen je u maju 2010. godine - partner u implementaciji projekta bilo je Ujedinjeno Kraljevstvo.
- Ugovor o nabavci neophodne tehničke opreme za sprovođenje mjera tajnog nadzora u vrijednosti od 300.000 € potpisan je u novembru 2009. godine.
- Ugovor o radovima na adaptaciji prostorija Policijske akademije u vrijednosti od 1.500.000 € u fazi je realizacije izvođenja.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 3.000.000 €, dok je kofinansiranje 600.000€.

Projekat "Reforma pravosuđa"

Projekat je namijenjen podršci izgradnje kapaciteta Ministarstva pravde, Vrhovnog suda i Sudskog savjeta. Partner u implementaciji projekta je austrijsko Savezno Ministarstvo pravde u saradnji sa Centrom za pravnu kompetenciju.

Iz budžeta EK se za realizaciju projekta izdvaja 2.000.000 €.

Na posljednjem sastanku Upravnog odbora projekta, održanom 15. aprila 2010. godine, usvojen je evaluacioni izvještaj u kojem je ocijenjeno da je projekat bio veoma uspješan. Konačno, Delegacija EU je izrazila zadovoljstvo zbog uspješne implementacije projekta, posebno ističući odličnu saradnja Ministarstva pravde i UNICEF-a u dijelu projekta koji se odnosio na maloljetničku delikvenciju.

Projekat "Podrška razvoju okvira nacionalnih kvalifikacija u CG (NQF)"

U okviru projekta zaključeni su ugovor o uslugama i ugovor o nabavkama.

Ugovor o uslugama za projekat: "Nacionalni kvalifikacioni okvir i osiguranje kvaliteta u obrazovanju" potpisan je sa predstavnicima konsultantske kuće "WYG International", koji su zaduženi za njegovu implementaciju. Formirane su tri komisije: Komisija za turizam i ugostiteljstvo; Komisija za poljoprivredu, preradu hrane i veterinu; Komisija za građevinarstvo i uređenje prostora. Sve Komisije su počele sa radom. Savjet za kvalifikacije, kao krovno tijelo NQF, počće sa radom u martu 2011.godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.500.000 €, dok je kofinansiranja 50.000 €.

Projekat: "Usklađivanje sa energetskim tržištem"

Ugovor o uslugama je potpisan sa konsultantskom kućom "Eksergija" u novembru 2009. godine. Korisnici projekta su Ministarstvo ekonomije - Sektor za energetsku efikasnost, Regulatorna agencija za energetiku i A.D. Prenos.

Projekat se realizuje planiranom dinamikom, a za njegovu realizaciju se izdvaja 1.500.000 € iz budžeta EK.

Projekat: "Jačanje infrastrukture i menadžmenta sektora saobraćaja" počeo je sa implementacijom. Ugovor o radovima potpisan je sa kompanijom "Strabag" u decembru 2008. godine. Došlo je do produženja roka za implementaciju dijela aktivnosti - radovi na izgradnji minizaobilaznice oko Podgorice zbog imovinsko - pravnih sporova. Problem je riješen i radovi su realizovani početkom jula 2010. godine. Ugovor o tehničkoj pomoći Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Upravi za civilno vazduhoplovstvo potpisan je u prvom kvartalu 2010. godine.

Evaluacija za ugovor koji se odnosi na izradu glavnog projekta za Željeznicu je završena i ugovor o realizaciji ovog dijela projekta potpisan je sa italijanskom kompanijom "Itaferr", 15. januara 2010. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 6.200.000 €, dok je iznos kofinansiranja 17.200.000 €.

Projekat: "Identifikacija i registracija životinja"

Tokom avgusta 2009. počelo se sa realizacijom ugovora o uslugama, koje vrši njemačka kompanija ADT. Kada je riječ o ugovoru o nabavkama, slijedi priprema tehničke specifikacije i ponovno raspisivanje tendera u okviru IPA 2008 programa.

Korisnik projekta je Veterinarska uprava.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.400.000 €, dok je iznos kofinansiranja 100.000 €.

Projekat: "Približavanje standardima EU u oblasti statistike"

Ugovor o uslugama potpisan je u junu 2009. godine. Implementator ovog projekta je konsultantska kuća "Planet S.A." iz Grčke u konzorcijumu sa "BIS Solutions i Crown Agents for Oversea Governments and Administrations" iz Velike Britanije. Aktivnosti predviđene ovim projektom realizuju se po planu. Takođe, potpisan je i ugovor u vrijednosti od 40.000 € za podršku popisa stanovništva. Korisnik projekta je Zavod za statistiku Crne Gore – MONSTAT. Za realizaciju projekta se izdvaja 900.000 € iz budžeta EK.

Projekat: "Dalji razvoj i jačanje sistema javnih nabavki"

Tenderska procjena je završena i ugovor o uslugama je potpisan sa konsultantskom kućom ICON - INSTITUTE Public Sector GmbH u avgustu 2009. godine. Konsultanti su pripremili tehničku specifikaciju za ugovor o nabavkama. Ocjenjivanje ponuda na tenderu obavljeno je u decembru 2009. godine i potpisani su ugovori sa tri dobavljača opreme u prvom kvartalu 2010. godine. Korisnik projekta je Komisija za javne nabavke. Projekat se realizuje planiranom dinamikom, a za njegovu realizaciju se izdvaja 1.250.000 € iz budžeta EK.

Projekat: "Razvoj infrastrukture kvaliteta"

Za ugovor o uslugama finalna tenderska evaluacija je obavljena u decembru 2009. godine, dok je ugovor sa konsultantskom kućom "Afnor" iz Francuske potpisan 11. marta 2010. godine. Završen je i odobren početni izvještaj i projekat se realizuje planiranom dinamikom. Kod dijela koji se odnosi na nabavku opreme potpisani su ugovori sa pet dobavljača, i to: Bioethic Srl, Sartius AG, Intertech Batinorm SARL, Netscope Solutions S.A. i Micom Electronics d.o.o. U maju 2010. godine je isporučena oprema za metrologiju, kao i oprema za štampariju Instituta za standardizaciju.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 2.000.000 €.

Projekat: "Podrška Poreskoj upravi"

Ugovor o uslugama potpisan je u maju 2009. godine sa švedskom konsultantskom kućom „SIPU International AB“. Projekat je završen i realizovan se u skladu sa planiranim aktivnostima.

IPA 2008 PROGRAM

Projekat "Podrška reformi lokalne samouprave"

Korisnici projekta su: crnogorske opštine, Ministarstvo finansija, Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, Koordinacioni odbor za reformu lokalne samouprave i Zajednica opština Crne Gore.

Vrijednost ugovora o grantu, u okviru komponente III projekta, koji će biti dodijeljen lokalnim samoupravama, iznosi 5.500.000 €, od čega je 3.500.000 € finansirano iz programa IPA 2008, dok će 2.000.000 € biti obezbjeđena iz programa IPA 2010. Rok za podnošenje aplikacija je bio 4. oktobar 2010. godine, dok je za grant moglo aplicirati 15 opština Crne Gore i službe koje su one osnovale, Međuopštinske organizacije i Zajednica opština. Na drugom sastanku Upravnog odbora, održanom 6. septembra 2010. godine, predstavljen je i usvojen Prvi izvještaj o napretku projekta (Progress report), a otvorena su i određena pitanja - prvo se ticalo problema odlaska starog i imenovanja novog projekt lidera iz konsultantske kuće HLC, a drugo pitanje je bilo vezano za problem kofinansiranja projekta od strane Vlade Crne Gore u iznosu od 25%. Iz Zajednice opština je naglašeno da aplikacije lokalnih opština ne mogu biti predate u predviđenom roku ukoliko se sredstva iz nacionalnog budžeta predviđena za kofinansiranje ne obezbijede na vrijeme. Prema informaciji preredstavnik konsultantske kuće HLC koja pruža tehničku pomoć opštinskim projektnim timovima, do sada su devet od petnaest opština

prosljedile dio dokumentacije, dok su samo dvije opštine dostavile kompletnu dokumentaciju. Ministarstvo finansija je u međuvremenu obezbjedilo dio nacionalnog kofinansiranja za ovaj grant, u iznosu od 750.000 €, dok je preostalih 750.000 € neophodno obezbjediti u narednom periodu.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 4.300.000 €, dok je iznos kofinansiranja 1.750.000 €.

Projekat "Trajno rješenje statusa izbjeglica i raseljenih lica u Crnoj Gori"

Korisnik projekta je Komesarijat za raseljena lica Crne Gore. Projekat je počeo sa implementacijom 15. septembra 2009. godine. Delegacija Evropske komisije potpisala je ugovor sa organizacijom HELP. Uslov za potpisivanje ugovora bilo je partnerstvo koje je realizovano između HELP-a, Danskog savjeta i Centra za razvoj zajednica. Projekat je usmjeren na rješavanje stambenih pitanja (konkretno, renoviranje već postojećih objekata), pomaganje pri otpočinjanju sopstvenog biznisa, obezbjeđivanje neophodnih informacija za nesmetan povratak u zemlje porijekla izbjeglica koje to žele. Projekat se realizuje u skladu sa aktivnostima predviđenim opisom projekta, a za njegovu realizaciju se izdvaja 1.500.000 € iz budžeta EK.

Projekat "Podrška transformaciji Radio Televizije Crne Gore u javni radiodifuzni servis"

Ugovor o nabavci opreme je potpisan sa firmom AVC GROUP d.o.o. iz Belgije u julu 2009. godine. U toku prvog kvartala 2010. godine, završena je instalacija opreme i započelo njeno korišćenje. Završen je probni period od 6 mjeseci, koliko je isporučilac opreme smatrao da je potrebno kako bi se otklonili eventualni nedostaci, a sistem u potpunosti adaptirao i profunkcionisao. Takođe, u prethodnom periodu su obezbijeđene obuke zaposlenih u Radio Televiziji Crne Gore za korišćenje nove opreme.

Za realizaciju ovog projekta se izdvaja 1.250.000 € iz budžeta EK.

Projekat "Reforma tržišta rada i razvoj radne snage"

Korisnici projekta su: Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo obrazovanja i nauke i Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

Na prvom sastanku Upravnog odbora, održanom 14. aprila 2010. godine, usvojen je Pravilnik o radu Upravnog odbora sa izmjenama i dopunama. Članove Upravnog odbora čine predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva za evropske integracije, Delegacije EU, Zavoda za zapošljavanje, Ministarstva prosvjete, Centra za visoko obrazovanje, SME (Mala i srednja preduzeća), Unije poslodavaca, Zajednice opština i predstavnika opština. U toku sastanka, izvršena je i prezentacija projekta po komponentama (I,II,III). Takođe, predstavljen je i finansijski problem opština u implementaciji projekta, posebno predstavnika opština sa sjevera zemlje, koji usljed nedostatka finansijskih sredstava imaju teškoće da prisustvuju sastancima Upravnog odbora. Konzorcijum EUROMED - a je postavio novog tim lidera projekta.

Za realizaciju ovog projekta se izdvaja 1.800.000 € iz budžeta EK.

Projekat: "Poboljšanje poslovnog ambijenta za mala i ruralna preduzeća"

Korisnici projekta su Ministarstvo za ekonomski razvoj i Direkcija za razvoj srednjih i malih preduzeća.

Nakon što je objavljen tender za izbor najboljeg ponuđača, izabrana je konsultantska kuća EGIS BDPA iz Francuske u konzorcijumu sa belgijskom Bankarskom Akademijom, holandskom nevladinom organizacijom SNV i Montenegro Biznis Alijansom iz Crne Gore. Ugovor o uslugama potpisan je u prvom kvartalu 2010. godine i realizacija projekta je počela je 15. marta 2010. godine. Vođa konzorcijuma je promijenjen i usvojen je početni izvještaj.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.200.000 €, dok je iznos kofinansiranja 160.000 €.

Projekat: "Podrška upravljanju u oblasti životne sredine"

Korisnici projekta su Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine i Agencija za zaštitu životne sredine. Projekat se realizuje na osnovu Tvining ugovora koji još uvijek nije potpisan, s obzirom da još nije usvojen Tvining radni plan. Tvining partner za implementaciju projekta je Italija. Konačno, za realizaciju ovog projekta se izdvaja 1.000.000 € iz budžeta EK.

Projekat: "Jačanje infrastrukture za životnu sredinu" se odnosi na poboljšanje vodovodnog i kanalizacionog sistema, odnosno izgradnju postrojenja za tretman otpadnih voda u Nikšiću. Ugovor o radovima je potpisan 1. februara 2010. godine i aktivnosti u okviru ovog projekta se realizuju po planu.

Projekat: "Jačanje regulatornih i nadzornih kapaciteta finansijskih regulatora"

Korisnici ovog projekta su: Crnogorska centralna banka, Agencija za nadzor osiguranja i Komisija za hartije od vrijednosti. Tvining radni plan je pripremljen i ugovor je potpisan u četvrtom kvartalu 2009. godine, čime su stečeni uslovi za početak realizacije planiranih aktivnosti. Tvining partner za realizaciju ovog projekta je konzorcijum koji čine Bugarska i Holandija. Projekat se implementira planiranom dinamikom, a za njegovu realizaciju se izdvaja 1.200.000 € iz budžeta EK.

Projekat: "Podrška uspostavljanju IPA programa za ruralni razvoj i implementacioni sistem"

Korisnik projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Tvining partner za realizaciju planiranih aktivnosti je konzorcijum koji čine: Austrija, Francuska i Slovačka. Pripremljen je Tvining plan rada, koji sadrži detaljan opis aktivnosti projekta, profil eksperata, akte čija će izrada biti završena tokom trajanja projekta, kao i detaljnu raspodjelu sredstava. Tvining radni plan je odobren i realizacija projekta je počela 1. februara 2010. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.500.000 €, dok je iznos kofinansiranja 700.000 €.

Projekat: "Razvoj bezbjednosti hrane"

Glavni korisnici projekta su Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja. U projektu, takođe, učestvuju: Veterinarska uprava, Veterinarska laboratorija, Institut za javno zdravlje, Sanitarna inspekcija, Ministarstvo obrazovanja i nauke, Univerzitet Crne Gore, Biotehnički institut, Institut za biologiju mora i Centar za ekotoksikološka istraživanja.

Sprovedenje komponente projekta koja se odnosi na usluge, koje vrši ekspertski tim konzorcijuma Grontmij Carl Bro iz Danske i Zooconsult iz Italije, započelo je tokom aprila 2010. godine. Ova komponenta ima za cilj podršku daljem razvoju crnogorskih službi sistema sigurnosti i kontrole kvaliteta hrane, kroz unapređenje rukovođenja sistemom bezbjednosti hrane, jačanje operativnih i pravnih okvira, kao i inspekcijskih i kontrolnih aspekata. Vrijednost ove komponente projekta iznosi 1.250.000 €. Dio projekta koji se odnosi na nabavku opreme počeo je sa realizacijom u trećem kvartalu 2010. godine. Za ovu komponentu su opredjeljena sredstva u iznosu od 750.000 €.

Konačno, sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 2.000.000 €, dok je iznos kofinansiranja 166.000€.

Projekat: "Kontrola i iskorjenjivanje bjesnila i klasične kuge u Crnoj Gori"

Korisnik programa je Veterinarska uprava Crne Gore.

Komponenta projekta koja se odnosi na usluge je počela sa realizacijom u drugom kvartalu 2010. godine, dok je za dio projekta koji se odnosi na nabavku opreme objavljen poziv za nabavku. Implementacija je započela u četvrtom kvartalu 2010. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.500.000 €, dok je iznos kofinansiranja 210.000 €.

Projekat: "Tehnička pomoć Upravi carina"

Tvining radni plan je pripremljen i odobren od strane Evropske komisije, dok je ugovor potpisan u decembru 2009. godine. Za implementacionog partnera izabran je konzorcijum koji čine Austrija i Češka. Implementacija projekta počela je u januaru 2010. godine. Trenutno se vrši priprema studije u vezi sa laboratorijskom opremom. Najavljena je mogućnost nabavke prioritetne opreme za 2011. godinu, u okviru stavke "ostale mjere".

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.000.000 €, dok je iznos kofinansiranja 120.000 €.

Projekat "Podrška razvoju integrisanog upravljanja granicom"

Korisnik projekta je Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave.

Predviđeno je da Evropska komisija finansira izgradnju i rekonstrukciju graničnih prelaza "Dobrakovo" i "Dračenovac" sa 2.45 miliona €. Glavni projekti ovih graničnih prelaza su dostavljeni DEU i potpisan je Memorandum o razumijevanju o podršci razvijanju integrisanog upravljanja granicom. Tender za rekonstrukciju graničnih prelaza je objavljen 21. decembra 2009. godine. Nakon evaluacije ponuda, 8. juna 2010. godine potpisan je Ugovor o rekonstrukciji graničnih prelaza "Dobrakovo" i "Dračenovac" između Delegacije Evropske unije i izabranog izvođača radova – "Integral inženjering" doo u vrijednosti od 1.800.000 € (komponenta I projekta). Izvođač radova na ovom projektu je zvanično otpočeo rekonstrukciju

ovih graničnih prelaza 29. juna 2010. godine. Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave će obrazovati Koordinacioni tim za praćenje aktivnosti u izgradnji ovih graničnih prelaza. Takođe, ovaj tim će vršiti koordinaciju rada graničnih službi na ovim graničnim prelazima tokom izvođenja radova. Završetak radova predviđen je do početka naredne ljetnje turističke sezone. Potpisivanje ugovora o radovima u okviru komponente II projekta, u vrijednosti od 455.000 €, očekuje se u posljednjem kvartalu 2010. godine. Takođe, tender za nabavku opreme (komponenta III projekta – vrijednost 200.000 €) je objavljen u septembru 2010. godine, tenderska evaluacija je predviđena za novembar, dok se potpisivanje ugovora očekuje do kraja 2010. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 2.450.000 €, dok je iznos kofinansiranja 850.000 €.

Projekat "Podrška upravljanju migracijama"

Korisnik projekta je Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave sa Službom za migracije, vize i readmisiju i Uprava policije sa Sektorom granične policije.

Opisom projekta definisano je da će se implementacija vršiti na osnovu direktnog granta dodijeljenog Međunarodnoj organizaciji za migracije (IOM). Projekat je počeo sa implementacijom 26. jula 2009. godine. Na drugom sastanku Upravnog odbora, održanom 11. maja 2010. godine, predstavljene su aktivnosti i napredak na Projektu u okviru njegove tri komponente za period januar – april, 2010. godine. Takođe, usvojen je i Izvještaj o napretku. Zaključeno je i da će DEU, radi tijesnog praćenja aktivnosti i koordinacije radnih grupa za izgradnju Prihvatnog centra (uključujući pripremu dokumenata i dozvole) obezbijediti osobu za kontakt.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.000.000 €, dok je iznos kofinansiranja 250.000 €.

IPA 2009 PROGRAM

Projekat "Podrška za implementaciju novog Zakonika o krivičnom postupku (ZKP)"

Korisnik projekta je Ministarstvo pravde.

Krajem novembra 2010. godine, održan je selekcionni sastanak za izbor Tvining partnera za realizaciju projekta. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionnog odbora crnogorskog pravosuđa i predstavnici država članica (Francuske, Njemačke, kao i dva konzorcijuma Austrija - Mađarska i Španija - Grčka). Prihvaćena je ponuda Francuske, a ugovor je potpisan u četvrtom kvartalu 2010. godine. Vrijednost Tvining ugovora iznosi 800.000 €. Izabrani partner trenutno priprema Tvining radni plan.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.000.000 €, dok je iznos kofinansiranja 130.000 €.

Projekat "Podrška prijemnom centru za tražitelje azila"

Korisnik projekta je Komesarijat za raseljena lica Crne Gore.

Svrha projekta je podrška politici azila u Crnoj Gori. Projekat je usmjeren na poboljšanje infrastrukture, kao i uslova života u Centru za tražioce azila. Cilj projekta je kvalitetna implementacija Zakona o azilu. IPA sredstva će se sprovesti kroz ugovor o radovima, ugovor o nabavkama, a planirano kofinansiranje u iznosu od 330.000 € pokriće finalizaciju radova na zgradi Centra za azilante, kao i obuku zaposlenih u Centru. Tenderska procedura za ugovor o radovima je završena- 200.000 €. Očekuje se da ugovor sa izabranim partnerom bude potpisan početkom četvrtog kvartala 2010. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 450.000 €.

Projekat "Razvoj civilnog društva"

Projekat je vrijedan 2.200.000 € i implementiraće se kroz ugovore o grantu. Anagažovani ekspert je bio zadužen za pripremu instrukcija za tendersku dokumentaciju i evaluaciju ponuda. Poziv za ponude je objavljen 28. juna 2010. godine. Prva evaluacija ponuda je počela 23. avgusta, a druga evaluacija u oktobru 2010. godine. Očekuje se da ugovor bude potpisan krajem četvrtog kvartala 2010 ili početkom prvog kvartala 2011. godine.

Projekat "Implementacija strategije za zaštitu ličnih podataka"

Korisnik projekta je Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave.

U novembru 2009. godine, održani su sastanci za selekciju Tvinig partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave i predstavnici država članica (Češke, Italije, Bugarske i konzorcijuma Austrija - Slovenija). Prihvaćena je ponuda konzorcijuma Austrije i Slovenije. Vrijednost ugovora iznosi 700.000 €. Ugovor je potpisan u decembru 2010. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 700.000 €, dok je iznos kofinansiranja 500.000 €.

Projekat "Jačanje kapaciteta policijske uprave"

Korisnik projekta je Uprava policije Crne Gore, Odeljenje za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i IT sektor Uprave policije.

U novembru 2009. godine, održani su sastanci za selekciju Tvinig partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Uprave policije i predstavnici država članica (Velike Britanije, Njemačke i Mađarske). Prihvaćena je ponuda Njemačke. Izabrani partner je Delegaciji EU podnio nacrt Tvinig radnog plana. Ugovor je potpisan u decembru 2010. godine, a njegova vrijednost iznosi 1.250.000 €.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 2.000.000 €, dok je iznos kofinansiranja 400.000 €.

Projekat: "Strategija razvoja Crne Gore 2010 - 2015 i Nacionalni plan razvoja"

Usvojena je revizija opisa projekta (twinning project fiche). Tender za dostavljanje ponuda objavljen je krajem maja i završen je 18. juna 2010. godine. Na selekcionom sastanuku za izbor Tvinig partnera, održanom 9. jula 2010. godine, izabran je konzorcijum Njemačka, Austrija i Slovenija. Ugovor je potpisan u januaru 2011. godine. Počela je implementacija projekta.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.000.000 €, dok je iznos kofinansiranja 300.000 €.

Projekat: "Obnova glavne željezničke linije Bar – Vrbnica (granica sa Srbijom)"

Korisnik projekta je Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Željeznička infrastruktura Crne Gore, AD.

Tender je objavljen 16. aprila 2010. godine. Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori je primila tehnički dizajn od strane korisnika i angažovan je ekspert koji će vršiti evaluaciju pristiglih ponuda za obnovu pruge. Evaluacija pristiglih ponuda je u toku.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 5.000.000 €, dok je iznos kofinansiranja 10.000.000 €.

Projekat: "Poboljšanje infrastrukture u zaštiti životne sredine"

Korisnik projekta je Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine.

Projekat se odnosi na izgradnju Reciklažnog centra u Beranama, što je potvrđeno od strane EIB. Implementacija projekta još uvijek nije počela zbog potrebe definisanja prikladne lokacije reciklažnog centra. Potpisivanje ugovora i početak sprovođenja projekta se očekuje u drugom kvartalu 2011. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 4.800.000 €, dok je iznos kofinansiranja 9.355.648 €.

Projekat: "Jačanje sistema upravljanja i kontrole za finansijsku pomoć EU Crnoj Gori"

Tender je završen u drugom kvartalu 2010. godine i izvršena je evaluacija pristiglih ponuda. Projekat je počeo sa implementacijom. Održan je prvi sastanak i očekuje se da početni izvještaj bude usvjen u prvom kvartalu 2011. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 2.035.000 €, dok je iznos kofinansiranja 300.000 €.

Projekat "Usklađivanje i sprovođenje propisa o inspekciji rada i inspekciji zaštite na radu"

Korisnik programa je Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja.

U martu 2010. godine, održani su sastanci za selekciju Tvinig partnera. Sastancima su prisustvovali predstavnici selekcionog odbora Ministarstva rada i socijalnog staranja, kao i projekt lideri i članovi ekspertskih timova iz država članica EU (Francuska, Njemačka, Holandija, Finska, Slovenija, Španija, kao i konzorcijum Austrije i Slovačke). Prihvaćena je ponuda Slovenije. Svim učesnicima u procesu je poslato notifikaciono pismo sa evaluacionom dokumentacijom. Vrijednost ugovora je 1.000.000 €, dok se potpisivanje ugovora očekuje u četvrtom kvartalu 2010. godine. Izabrani partner je podnio Tvinig radni plan, koji je usvojen od strane korisnika projekta, a zatim podnijet EK na komentare.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.180.000 €, dok je iznos kofinansiranja 180.000 €.

Projekat: "Podrška razvoju sektora ribarstva"

Korisnici projekta su Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Institut za biologiju mora.

Sa realizacijom projekta započelo se u septembru 2010. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.000.000 €, dok je iznos kofinansiranja 800.000 €.

Projekat "Podrška digitalizaciji radio - difuzije u Crnoj Gori"

Korisnik projekta je Radio – difuzni centar Crne Gore. Tender je objavljen u septembru 2010. godine, dok je evaluacija ponuda bila predviđena za novembar 2010. godine. Potpisivanje ugovora je planirano u četvrtom kvartalu 2010. godine ili prvom kvartalu 2011. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.600.000 €, dok je iznos kofinansiranja 1.095.000 €.

Projekat: "Jačanje državne revizorske institucije"

U prvom kvartalu 2010. godine donijeta je odluka o formiranju revizorskog tijela za IPA sredstva. U tom cilju, potpisan je Sporazum između Vlade Crne Gore i Državne revizorske institucije, koja će vršiti reviziju EU projekata. Projekat će biti realizovan putem granta, odnosno indirektnog centralizovanog menadžmenta, preko njemačke agencije za tehničku saradnju - GTZ. Ugovor je potpisan u prvom kvartalu 2010. godine.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 800.000 €.

Projekat: "Pristup unutrašnjem tržištu"

Korisnici projekta su Sekretarijat za evropske integracije i Ministarstvo za ekonomski razvoj. Ugovor o indirektnom centralizovanom menadžmentu, koji se odnosi na realizaciju prve dvije komponente projekta (konkurentnost i državna pomoć i zaštita potrošača i nadgledanje tržišta), potpisan je sa GTZ u prvom kvartalu 2010. godine. Projekat je počeo sa implementacijom i realizuje se planiranom dinamikom. Treća komponenta projekta, u vidu direktnog granta, odnosi se na intelektualnu svojinu. Kao preduslov za dobijanje granta korisnik je dužan da obezbijedi prostorije i imenuje IT menadžera.

Sredstva koja se izdvajaju iz budžeta EK za ovaj projekat iznose 1.200.000 €.

PROGRAMI ZAJEDNICE

Ciljevi programa "**Carine 2007 – 2013**" su jačanje finansijskih interesa Zajednice, kroz bezbjednost i sigurnost Zajednice na njenim spoljašnjim granicama, jačanje borbe protiv prevara, brže carinske procedure- stvaranje evropskog elektronskog carinskog okruženja na operativnom nivou, poboljšanje trans - evropskih carinskih IT sistema, instrumente obuke dostupne svim carinskim administracijama. Uprava Carina je izrazila interes za učešće Crne Gore u programu: "**Carine 2007 – 2013**". Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju očekuje se početkom aprila 2011.

Ministarstvo za informaciono društvo je iskazalo zainteresovanost za uključjenje u Program za preduzetništvo i inovativnost, za komponentu **ICT Policy Support Programme - ICT PSP** (Program podrška politici razvoja informaciono - komunikacionih tehnologija). Ovaj program ima za cilj stimulisanje konkurentnosti kroz bolje korišćenje informaciono - komunikacionih tehnologija. Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju je planirano u prvom kvartalu 2011.

U maju 2010. godine, Ministarstvo ekonomije je potpisalo Sporazum o obezbjeđivanju dijela kofinansiranja iz IPA sredstva za učešće Crne Gore u Programu zajednice "**Program za kompetitivnost i inovativnost (Competitiveness & Innovation Programme - CIP)**" - 20.000 €.

VIŠEKORISNIČKA IPA

Višekorisnički program pruža pomoć kroz I komponentu IPA programa i oko 10% IPA sredstava je alocirano kroz Višekorisničku komponentu. Višegodišnjim indikativnim finansijskim okvirom je definisan budžet Višekorisničkog programa

za 2007. godinu u iznosu od 94.080.000 €, za 2008. godinu u iznosu od 125.700.000 €, za MB IPA 2009 program budžet iznosi 152.800.000 €, dok je za MB IPA 2010 planiran iznos od 110.250.000 €.

U okviru Višekorisičkog IPA programa realizuju se projekti finansirani kroz programe za 2007., 2008. i 2009. godinu, dok je za program za 2010 godinu, 30. juna 2010. godine potvrđeno učešće Crne Gore u datom programu. Projekti su u pripremljivoj fazi za sprovođenje. Crnogorske institucije u okviru Višekorisičkog programa za period 2007 - 2010. godine učestvuju u 86 projekata (MB IPA 2007 – 26 projekata, MB IPA 2008 – 27 projekata, MB IPA 2009 – 18 projekata, MB IPA 2010 – 15 projekata). U okviru MB IPA programa za 2007. godinu 99 % projekata je u fazi implementacije, MB IPA programa za 2008. godinu 94% projekata, a u okviru MB IPA programa za 2009. godinu 78% projekata.

Evropska komisija je odobrila sredstva podrške zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj u okviru MB IPA 2011. Predlozi projekata su u procesu programiranja. IPA Komitet trebalo bio da odobri projekte u martu 2011. godine. Evropska komisija je **nacrt Višekorisičkog višegodišnjeg dokumenta (MB MIPD)** za period 2011 – 2013 dostavila korisnicima na komentare. Usvajanje ovog dokumenta od strane IPA komiteta očekuje se u martu 2011. godine.

PRIPREME ZA III, IV IPA KOMPONENTU

U skladu sa zaključcima Vlade povodom Informacije o korišćenju III i IV IPA komponente, iz decembra 2009. godine, Ministarstvo za evropske integracije otpočelo je sa aktivnostima na uspostavljanju sistema za efikasno korišćenje fondova koji će biti raspoloživi kroz IPA III komponentu (Regionalni razvoj) i IPA IV komponentu (Razvoj ljudskih resursa). U cilju pripreme neophodnih strateških dokumenata, Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori i Ministarstvo za evropske integracije obezbijedili su tehničku podršku za uspostavljanje cjelokupnog sistema za buduće korišćenje sredstava za ove dvije komponente, kroz projekat: "Podrška uspostavljanju struktura i pripremi strateških dokumenata za III i IV IPA komponentu". Ovaj projekat je finansiran iz rezervi IPA 2008 programa, dok je konsultantska kuća B&S iz Brisela angažovana na implementaciji projekta.

Ministarstvo za evropske integracije i Operativne strukture pripremili su drugi nacrt Strateškog okvira usklađenosti (SCF) i prvi nacrt Operativnih programa (OP) za komponentu III - Regionalni razvoj i prvi nacrt Operativnog programa (OP) za komponentu IV - Razvoj ljudskih resursa. Evropska komisija je dostavila komentare na nacrt ovih dokumenata. Takođe, održana je druga javna rasprava o ovim dokumentima. Priprema finalnih verzija SCF i OP je planirana u prvom kvartalu 2011. godine.

NSTRUMENT ZA PODRŠKU INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA - Infrastructure Project Facility (IPF)

U okviru IFP, Crnoj Gori je, do sada, odobreno jedanaest projekata: osam projekata iz oblasti životne sredine i po jedan projekat iz oblasti energetike, transporta i socijalnog sektora.

Projekat: 1	Razvoj elektrodistributivne mreže
Sektor: Energetika	Oznaka projekta: TA - MON - 02
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: EPCG
Budžet: 300.000 €	
<p>U prvom ciklusu za Sektor energetike je odobren ukupan budžet od 1.840,000 €. Dio sredstava u iznosu od 300.000 € iskorišćen je za realizaciju projekta "Razvoj elektrodistributivne mreže". Projekat je realizovan u periodu januar - jul 2009. U saradnji sa EPCG (FC Distribucija) i FC Prenos (kasnije Prenos AD Podgorica), izvršena je temeljna procjena energetskog sistema Crne Gore. Analizirani su projekti obuhvaćeni Akcionim planom, koji se odnose na funkcionalnu cjelinu Distribucija i Prenos AD Podgorica. Prioritetni projekti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Uzemljenje neutralnih tačaka i kompenzacija reaktivne snage"; - "400 kV dalekovod Tivat - Pljevlja"; - "Sistem zaštite prenosne mreže"; - "Razvoj distributivne mreže u Podgorici" - "Novi 110kV dalekovod iz TS Virpazar do TS Ulcinj". <p>U martu 2010. godine pripremljena je prva verzija Projektnog zadatka za realizaciju projekta: "400 kV dalekovod Lastva - Pljevlja, 400/110 kV trafostanica Lastva i 110 kV ulaz/izlaz u trafostancu", čija je oznaka TA - MON - 02 FS. Glavni</p>	

korisnik je Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES). U saradnji sa CGES, Ministarstvom ekonomije i Ministarstvom uređenja prostora i zaštite životne sredine, kao i međunarodnim finansijskim institucijama (EBRD i KfW), Projektni zadatak je revidiran i kompletiran krajem septembra 2010. godine, i odobren od strane Evropske komisije 10. novembra 2010. godine. Trenutno je u toku mobilizacija tima eksepata koji će učestvovati u pripremi projekta. Prema Projektnom zadatku, predviđeno je da se projekat realizuje u periodu od 9 mjeseci, u skladu sa planiranom pripremom Detaljnog prostornog plana. Realizacija projekta u velikoj mjeri zavisi od aktivnosti na pripremi Detaljnog prostornog plana za lokaciju stanice i koridor dalekovoda, što je u nadležnosti Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine. Za preostala četiri projekta očekuje se odobrenje međunarodnih finansijskih institucija, pri čemu je EBRD već dala generalnu saglasnost. Krajem decembra 2010. godine održan je sastanak sa svim interesnim grupama za projekat TA - MON - 02 FS, na kojem su predstavljeni projektni zadaci, dinamika realizacije i planirane aktivnosti. Na sastanku je dogovoreno i da se zainteresovanim stranama dostavi revidirani plan aktivnosti sa vremenskom dinamikom i revidirana lista planiranih izvještaja - prvi kvartal 2011. godine.

Projekat: 2 Projekat: 3	Projekat vodovodne infrastrukture Podgorica i Projekat za tretman otpadnih voda Podgorica
Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA - MON - 05/07
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Podgorica
Budžet: 300.000 €	
U prvom ciklusu odobrena su dva projekta koja se odnose na vodovodnu infrastrukturu i tretman otpadnih voda u opštini Podgorica. Oni su naknadno spojeni i implementirani kao jedan projekat. Aktivnosti na projektu su završene. Studija je pokazala neophodnost proširenja vodovodne mreže, izgradnje dodatnih kapaciteta za snabdijevanje pitkom vodom, kao i dislociranja, proširenja i modernizacije kapaciteta za prečišćavanje otpadnih voda. Što se tiče razvojne opcije kanizacionog sistema, predložene su tri mogućnosti: minimum projekta - 30.444,000 €; osnovni projekat - 50.765,000 € i dugoročni program - 74.580,000 €. U pogledu razvojne opcije projekta vodosnabdijevanja, takođe, predložene su tri mogućnosti: minimum projekta- 1.521,000 €, osnovni projekat -15.368,000 € i dugoročni program -18.774.000 €. U toku je finalni predlog finansijske konstrukcije predmetnog projekta od strane Evropske Investicione Banke.	

Projekat: 4	Rekonstrukcija magistralnog puta Plužine - Šćepan Polje
Sektor: Transport	Oznaka projekta: TA2 - MNE - TRA - 03
Predmet projekta: Studija izvodljivosti i Idejni projekat	Korisnik: Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija
Budžet: 700.000 €	
Projekat je odobren u okviru drugog ciklusa, kao dio ukupnog projekta rekonstrukcije magistralnog puta od Plužina (Crna Gora) do Huma (Bosna i Hercegovina). U drugom ciklusu je odobren ukupan budžet od 150.000 €. S obzirom da su ova sredstva bila nedovoljna za kompletiranje Studije izvodljivosti, u okviru trećeg ciklusa u decembru 2009., odobrena su dodatna sredstva u iznosu do 550.000 €. Budući da su sredstva za ovaj projekat obezbijedena u dva ciklusa, realizacija projekta je podijeljena u dvije faze. Prva faza počela je u avgustu 2009. godine i završena u januaru 2010. godine. Izvještaj je kompletiran u maju 2010. godine i prihvaćen od strane Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija. Projektni zadatak za fazu 2 je pripremljen i dostavljen Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija na ocjenu. Završene su i aktivnosti na mobilizaciji projektnog tima, i održan sastanak sa nacionalnim timom BiH (20. decembra 2010. godine u Sarajevu) radi usaglašavanja aktivnosti na realizaciji projekta u dvije zemlje. Na sastanku je dogovoreno da se odmah počne sa geološkim istraživanjima na dionici od Paklica do mosta na Pivi (Plužine). Projekat geoloških istraživanja biće pripremljen do kraja januara 2011. godine, nakon čega će biti dostavljen Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija na reviziju. Revidirani projekat geoloških istraživanja se zatim dostavlja Ministarstvu ekonomije radi dobijanja saglasnosti.	

Projekat: 5	Projekat za tretman otpadnih voda u Beranama
Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA2 - MNE - ENV - 04
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Berane
Budžet: 150.000 €	
Realizacija ovog projekta je počela u februaru 2010. godine. Studija izvodljivosti je poboljšana u skladu sa zahtjevom Evropske Investicione Banke. U toku je prevod Studije na crnogorski jezik.	

Projekat: 6	Centar za starije osobe
Sektor: Socijalni sektor	Oznaka projekta: TA - MNE - SOC - 04
Predmet projekta: Izrada glavnog projekta	Korisnik: Opština Pljevlja
Budžet: 150.000 €	
<p>Projekat je odobren u drugom ciklusu, ali nije definisana finansijska institucija koja bi podržala njegovu realizaciju. Stoga, odlučeno je da se pripremi studija ekonomskog modela, koja bi tačno naznačila ko će i u kojem procentu učestovati u operativnim troškovima Centra nakon njegove izgradnje. Originalnim projektnim predlogom Ministarstva rada i socijalnog staranja, koji je odobrila Evropska komisija, sredstva su planirana za izradu glavnog projekta i pomoć u tenderskoj proceduri. Sa Evropskom komisijom usaglašeno je da se sredstva od 150.000 €, koja su raspoloživa za ovaj projekat, iskoriste za izradu ekonomskog modela, glavnog projekta i pomoć u tenderskoj proceduri.</p> <p>Projektni zadatak za izradu ekonomskog modela je pripremljen, odobren od strane Evropske komisije i izvršena je mobilizacija eksperta zaduženih za pripremu Studije. Izrada Studije počće 17. januara 2011. Godine (rok za realizaciju je 10 radnih dana).</p>	

Projekat: 7	Projekat za tretman otpadnih voda u Kolašinu
Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA3 - MON - ENV - 02
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Kolašin
Budžet: 200.000 €	
<p>Projektni zadatak je pripremljen i odobren od strane Evropske komisije i Evropske Investicione Banke. Rad na izradi Studije je počeo 13. decembra 2010. godine i planirano je da se završi do februara 2011. godine. Početne aktivnosti obavljene krajem decembra 2010. godine odnosile su se na uvid u trenutno stanje vodovodne i kanalizacione mreže, postojeći sistem za odlaganje otpadnih voda i prikupljanje potrebnih podataka od strane nadležnih institucija. Aktivnosti na realizaciji projekta biće nastavljene 10. januara 2011. godine.</p>	

Projekat: 8	Projekat za tretman otpadnih voda u Danilovgradu
Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA3 - MON - ENV - 03
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Danilovgrad
Budžet: 200.000 €	
<p>Projekat za tretman otpadnih voda u Danilovgradu je odobren u trećem ciklusu, pri čemu je tehnička pomoć identifikovana u pripremi Studije izvodljivosti i Procjene uticaja na životnu sredinu. U međuvremenu, Ministarstvo finansija, Opština Danilovgrad i EBRD potpisali su ugovor o finansiranju ovog projekta. S obzirom da se time značajno mijenjaju uslovi tehničke pomoći, na osnovu komunikacije Ministarstva za uređenje prostora i zaštitu životne sredine sa Evropskom Investicionom bankom, dogovoreno je da se tehnička pomoć prvobitno opredijeljena za opštinu Danilovgrad usmjeri drugoj opštini -izrada Studije izvodljivosti i Procjene uticaja na životnu sredinu (sastanak Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine, Ministarstva za evropske integracije i PROCON). S tim u vezi, dogovoreno je da Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine ostvari komunikaciju sa Delegacijom EU u Podgorici u cilju identifikovanja opštine koja bi bila adekvatna za dobijanje ove TP, dok će WBIF ispitati koje su procedure i dokumentacija potrebni za realizaciju navedenih aktivnosti.</p>	

Projekat: 9	Projekat za tretman otpadnih voda u Rožajama
Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: TA3 - MON - ENV - 04
Predmet projekta: Studija izvodljivosti	Korisnik: JP Vodovod i kanalizacija Rožaje
Budžet: 200.000 €	
<p>Planirano je da aktivnosti na realizaciji projekta počnu u aprilu 2011. Godine. Očekuje se da Studija bude kompletirana do jula 2011. godine.</p>	

Projekat: 10	Izgradnja regionalne deponije za Pljevlja i Žabljak
Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: WB4 - MNE - ENV - 11
Predmet projekta: Studija izvodljivosti, EIA, SIA	Korisnik: PROCON
Budžet: 150.000 €	
U decembru 2010. godine održan je sastanak WBIF tima sa predstavnicima Evropske Investicione Banke, PROCON - a i Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine, na kojem je dogovoren plan aktivnosti i dinamika realizacije. Zaključeno je da se do kraja decembra 2010. godine dostavi revidirani Projektni zadatak sa planom aktivnosti i dinamikom realizacije projekta.	

Projekat: 11	Izgradnja regionalnih deponija u Crnoj Gori
Sektor: Životna sredina	Oznaka projekta: WB4 - MNE - ENV - 12
Predmet projekta: EIA, SIA	Korisnik: PROCON
Budžet: 750.000 €	
U decembru 2010. godine održan je sastanak WBIF tima sa predstavnicima Evropske Investicione Banke, PROCON - a i Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine, na kojem je dogovoren plan aktivnosti i dinamika realizacije. Projekat sadrži više komponenti. Komponenta A se odnosi na Procjenu uticaja na životnu sredinu za realizaciju projekta izgradnje regionalne deponije u Nikšiću. Projektni zadatak za komponentu A je pripremljen i dostavljen PROCON i EIB na reviziju. Komponenta B se odnosi na ažuriranje Cost Benefit analize i utvrđivanje tarifa za regionalne deponije u Nikšiću, Kotoru i Beranama. I ovaj Projektni zadatak je ažuriran i dostavljen PROCON i EIB na reviziju.	

5.2. II KOMPONENTA IPA - Regionalna i prekogranična saradnja

Nakon objavljenih Prvih poziva za projekte tokom 2008 i 2009. godine, za bilateralne programe (Albanija - Crna Gora, Bosna i Hercegovina - Crna Gora, Hrvatska - Crna Gora i Srbija - Crna Gora) i transnacionalne programe saradnje (Jugoistočna Evropa i Mediteran) sa Delegacijom EU ugovoreno je ukupno 44 projekata (36 za bilateralne i 8 za transnacionalne programe), sa čijom se implementacijom otpočelo. Kroz odabrane projekte, aplikanti iz Crne Gore dobijaju podršku u iznosu od 3.750.478,40 € što predstavlja 85% EU sredstava, dok 15% kofinansiranja aplikanti obezbjeđuju iz sopstvenih izvora.

Na implementaciji programa prekogranične saradnje, iz sredstava tehničke podrške EK, angažovano je 13 ljudi u Crnoj Gori i regionu koji rade u zajedničkim programskim strukturama - Zajednički tehnički sekretarijati i njihove podružnice tzv. Antene. Za projekte tehničke podrške iz sredstava EU izdvaja se za IPA period 2007-2009, 974.316 €, dok se iz nacionalnog budžeta kao kofinansiranje izdvaja 206.467,16 €.

SUSJEDSKI PROGRAMI:

Bilateralni programi saradnje

U izvještajnom periodu, završena je posljednja faza prije ugovaranja, koja se odnosi na definisanje budžeta za projekte odabrane za finansiranje u okviru bilateralnih programa⁶. Po završetku posljednje faze, organizovane su konferencije za sva četiri bilateralna programa, povodom **potpisivanja prvih ugovora** sa korisnicima bespovratne pomoći:

- Ugovor u okviru programa Srbija - Crna Gora – Zlatibor, 20. novembar 2010. godine;
- Ugovor u okviru programa Hrvatska - Crna Gora, Bečići, 13. decembra 2010. godine;
- Konferencije povodom potpisivanja ugovora sa korisnicima bespovratne pomoći za dva bilateralna programa (Albanija - Crna Gora i Bosna i Hercegovina - Crna Gora) biće organizovane u prvom kvartalu 2011. godine.

Drugi poziv za dostavljanje projektnih prijedloga programa Albanija - Crna Gora je zatvoren 11. oktobra 2010. godine. Odobreni projekti biće i finansirani iz IPA alokacije za 2008. i 2009. godinu.

⁶ Riječ je o četiri bilateralna programa: Albanija - CG, BiH - CG, Hrvatska - CG i Srbija - CG.

U izvještajnom periodu je rađeno na pripremi Aplikacionih paketa za druge Pozive za projekte u okviru bilateralnih programa sa Bosnom i Hercegovinom, Hrvatskom i Srbijom.

Sastanak Zajedničkog tijela za programiranje bilateralnog programa Crna Gora - Kosovo održan je 22. novembra 2010. godine. Razgovarano je o prvoj verziji Operativnog programa, kao i rasporedu predstojećih aktivnosti.

U svijetlu objave Poziva za projekte u okviru programa sa Albanijom i predstojećih Poziva u okviru programa sa Bosnom i Hercegovinom, Hrvatskom i Srbijom, Ministarstvo za evropske integracije je raspisalo konkurs za nezavisne eksperte koji će evaluirati dostavljene projektne prijedloge.

U izvještajnom periodu je objavljen konkurs za task menadžera programa Jugoistočna Evropa (SEE) i Mediteranskog programa (MED) i zaposlena je jedna osoba u Podgorici, koja će biti info kontakt za potencijalne aplikante u pomenutim transnacionalnim programima.

Ministarstvo za evropske integracije je 1-3. decembar 2010., uz podršku Programa za razvoj kapaciteta (CDP), organizovalo obuku o implementaciji projekata i sekundarnim nabavkama za grant korisnike u okviru programa Jugoistočna Evropa i Mediteranskog programa. Obuci su prisustvovali službenici Sektora za programe prekogranične saradnje i predstavnici institucija koje su grant korisnici u okviru prvog poziva. Obuka je imala za cilj upoznavanje sa implementacijom projekata, grant ugovorima, nabavkama robe, usluga i radova u skladu sa PRAG procedurama.

U organizaciji CBIB - a (Cross - border Institution Building) održani su implementacioni trenizi za korisnike koji su prošli u Prvom pozivu u okviru bilateralnih programa:

- Trening za grant korisnike u okviru programa Srbija - Crna Gora, Vrnjačka Banja, 25-26. novembar 2010.;
- Trening za grant korisnike u okviru programa Srbija - Crna Gora, Bijelo Polje, 29. novembar-1. decembar 2010.;
- Trening za grant korisnike u okviru programa Hrvatska - Crna Gora, Kotor, 20-22. decembar 2010.

Isti treninzi su planirani za grant korisnike u okviru programa Albanija - Crna Gora i Bosna i Hercegovina Crna Gora, u prvom kvartalu 2011. godine.

Na konferenciji u Briselu, 7- 8. decembar 2010. godine, pod nazivom "IPA prekogranična saradnja između zemalja Zapadnog Balkana", učestvovali su Nacionalni IPA koordinatori zemalja regiona. Predstavljeni su rezultati Prvog poziva za projekte za svih osam programa. Istaknuto je da je, nakon selektivnog procesa, od ukupno podnijetih 492 projekta, odobreno 67 projekata. Ukazano je na značaj daljeg jačanja kapaciteta potencijalnih aplikanta kroz treninge, kao i harmonizacije procedura, te da je potrebno povećati fond za programe prekogranične saradnje. Zbog početnog debalansa u budžetima, za većinu programa nije utrošen dio sredstava, koja će biti realocirana za naredni poziv. Zatraženo je produženje rokova za ugovaranje kako bi se preostala sredstva mogla iskoristiti.

JADRANSKI SUSJEDSKI PROGRAM SARADNJE

Nakon evaluacije oko 110 projektnih predloga koji su prošli fazu administrativne provjere u okviru prvog Poziva za projekte, u u Akvili (Italija) je novembra 2010. održan sastanak Zajedničkog odbora za praćenje Jadranskog programa.

Od ukupno 33 odobrena projekta na programskom nivou, crnogorski partneri učestvuju u 17 projekata. Ukupna vrijednost projekata u kojima crnogorski partneri učestvuju iznosi 4.705.704,67 €.

Takođe, osim prezentacije odobrenih projektnih prijedloga, članovi Zajedničkog odbora za praćenje Jadranskog programa su imali priliku da daju svoj doprinos u izradi tri pravna okvira na kojima će se program temeljiti (Opšti Ugovor, Ugovor o sufinansiranju i Ugovor o partnerstvu).

Sljedeći sastanak Zajedničkog odbora za praćenje Jadranskog programa planiran je za februar 2011. godine.

TRANSNACIONALNI PROGRAMI:

Program Jugoistočna Evropa (SEE)

Informativni sastanak povodom pripreme trećeg Poziva za projekte u okviru SEE programa, organizovan je u Beranama, u novembru 2010. Prisustvovali su predstavnici opština, ministarstava, lokalnih institucija, obrazovnih institucija i turističkih organizacija.

Sastanak šestog Odbora za praćenje transnacionalnog programa Jugoistočna Evropa održan je 15. i 16. decembra 2010. godine na Rodosu. Na sastanku su predstavljeni konačni rezultati Drugog poziva za projekte. Među odobrenim projektima su i četiri projekta u kojima učestvuju partneri iz Crne Gore. Ukupni budžet crnogorskih partnera u ovim projektima je oko 366 000 eura.

Mediterranski program (MED)

U izvještajnom periodu, urađena je evaluacija projekata koji su dostavljeni u okviru prvog Poziva za strateške projekte MED programa.

U Marseju je 16 i 17. novembra 2010. godine održan sastanak nacionalnih kontakt osoba MED programa. Uz prisustvo predstavnika Evropske komisije i zajedničkih programskih struktura, predstavljene su realizovane i planirane aktivnosti u okviru MED programa, kao i primjeri uspješnih projekata iz prvog i drugog Poziva za projekte.

Uporedo sa sastankom nacionalnih kontakt osoba, u Marseju su održani sastanci sa relevantnim akterima iz zemalja učesnica, na kojima su predstavljene ideje za strateške projekte i razmijenjena iskustva vezano za drugi strateški Poziv. Drugi strateški Poziv biće objavljen u prvom kvartalu 2011. godine i odnosiće se na informacione tehnologije i teritorijalnu pristupačnost.

6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA

U izvještajnom periodu nastavljena je kvalitetna saradnja Ministarstva za evropske integracije sa medijima i nevladinim sektorom.

Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović dala je više izjava za domaće i strane štampane i elektronske medije.

O svim važnijim događajima i aktivnostima u oblasti evropskih integracija, predstavnici medija bili su blagovremeno informisani putem najava i saopštenja na sajtovima Vlade Crne Gore i Ministarstva za evropske integracije.

Takođe, nastavljen je projekat redovnih razgovora sa novinarima, u formi radnog doručka, u cilju boljeg i svestranijeg informisanja javnosti o svim aspektima procesa pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji. Ministarstvo za evropske integracije i Fondacija Konrad Adenauer su 3. novembra 2010. godine organizovali radni doručak sa novinarima na temu: "Prezentacija komunikacionih aktivnosti u oblasti evropskih integracija". Sa novinarima je razgovarala ministar Prof. dr Gordana Đurović sa saradnicima.

Pregled značajnijih aktivnosti Ministarstva za evropske integracije u izvještajnom periodu:

- 1. oktobra 2010. ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je učestvovala u radu Šeste sjednice Nacionalnog savjeta za evropske integracije (NSEI);
- 5. novembra 2010. godine Ministarstvo za evropske integracije je održalo konferenciju za medije povodom završetka Tvining projekta "Pravna harmonizacija". Na konferenciji su govorili ministar Prof. dr Gordana Đurović, šef Operacija u Delegaciji EU u Crnoj Gori Nikola Bertolini i vođa Twinning projekta sa slovenačke strane Andrej Engelman;
- 19. novembra 2010. godine Ministar za evropske integracije Prof. dr Gordana Đurović je učestvovala na drugom zasjedanju Dječjeg parlamenta, koje je održano povodom obilježavanja Dana usvajanja UN Konvencije o pravima djeteta;

- 29. novembra 2010. godine Ministarstvo za evropske integracije, UNICEF i delegacija EU u Crnoj Gori organizovali su press konferenciju na kojoj su predstavili rezultate istraživanja o stavovima mladih prema EU;
- 6 - 8. decembra 2010. godine, ministar Prof. dr Gordana Đurović je na poziv direktora Generalnog direktorata za proširenje Majka Lija, učestvovala na dvije konferencije: Konferencija o instrumentima za predpristupnu pomoć IPA 2010 – Održivi rezultati i uticaji i Konferencija predstavnika država Zapadnog Balkana na ekspertskom nivou – IPA prekogranična saradnja;
- 17. decembra 2010. godine, ministar Gordana Đurović je održala predavanje za polaznike desete generacije Škole evropskih integracija.

7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Aktivnosti na planu obuke bile su prevashodno usmjerene na obuku državnih službenika, članova grupa i podgrupa za evropske integracije za korišćenje Portala za reviziju NPI (određivanje relevantnosti i nadležnosti evropskog zakonodavstva, kao i unos tekstualnog dijela). Ove obuke je organizovalo Ministarstvo za evropske integracije.

Pored navedenog, održan je niz drugih obuka i seminara:

- 4. - 5. oktobra 2010. godine Ministarstvo za evropske integracije je u saradnji sa Vladom Republike Slovenije organizovalo seminar o pregovaračkom procesu i strukturama za vođenje pregovora o pristupanju Evropskoj uniji, u okviru Twinning projekta "Pravna harmonizacija";
- 10. novembra 2010. godine u Podgorici je održan seminar na temu: "Program prilagođavanja postojećih državnih pomoći, inventar državne pomoći i godišnji izvještaj o dodijeljenim državnim pomoćima". Seminar su organizovali GTC, Delegacija EU u Crnoj Gori i Ministarstvo finansija.
- 19. novembra 2010. godine u Podgorici je održan Forum o društvenoj odgovornosti preduzeća. Forum je organizovala NVO Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO);
- 22 - 23. novembra 2010. godine u ReSPA je organizovana konferencija pod nazivom "Unapređenje sistema upravljanja ljudskim resursima kroz proces ocjenjivanja rada državnih službenika i namještenika";
- 30. novembra - 2. decembra 2010. godine u Zagrebu je održan seminar pod nazivom "Jugoistočna Evropa na putu ka EU: Progres u reformama i iskorak prema ZSBP (CFSP) i ZBOP (CSDP)". Organizator seminara je RAICVIAC;
- 25. - 27. novembra 2010. godine u Bijelom Polju je, u organizaciji CBIB, realizovan trening za implementaciju projekata;
- Tokom novembra, u organizaciji MID-a, realizovana je obuka za projekat eDMS (elektronski Document Management Sistem);
- 30. novembra - 2. decembra 2010. godine u Zagrebu je održan seminar na temu: "IPA menadžment i implementacija u zemljama Zapadnog Balkana – decentralizovano upravljanje IPA sredstvima";
- 1. - 2. decembra 2010. godine u Evropskom parlamentu u Briselu je, održana radionica o harmonizaciji zakonodavstva u pristupu EU;
- 1. - 3. decembra 2010. godine u Bečićima je u organizaciji CDP (Program za razvoj kapaciteta) održana obuka o implementaciji projekata i sekundarnim nabavkama;
- 1. - 8. decembra 2010. godine u Upravi za kadrove je održan seminar na temu "Pristup bazama podataka EU". Seminar je držala pomoćnica ministra za evropske integracije Vanja Grgurović.
- 8. decembra 2010. godine u Briselu je održan Informativni seminar o značaju konferencijskog prevođenja u radu Evropske unije. Seminar je organizovao Generalni direktorat za usmeno prevođenje;
- 16. - 17. decembra 2010. godine u Zagrebu je organizovan seminar "Harmonizacija nacionalnih pravnih sistema sa Acquisom". Seminar su organizovali kancelarija UNDP –a u Zagrebu i hrvatsko Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija;
- 15. - 16. decembra 2010. godine u Miločeru je, u organizaciji Ministarstva ekonomije i tržišne inspekcije, organizovan seminar o smjernicama za usaglašavanje potrošačkog zakonodavstva Crne Gore;
- 20. - 22. decembra 2010. godine u Kotoru je, u organizaciji CBIB, realizovan trening za implementaciju projekata.

STUDIJSKE POSJETE

- 4. - 7. oktobra 2010. godine, delegacija Vlade Crne Gore boravila je u prvoj studijskoj posjeti Republici Slovačkoj, u okviru kontinuirane podrške koju Vlada Republike Slovačke pruža Crnoj Gori. Podrška će se u narednom periodu realizovati kroz Okvirni trogodišnji plan saradnje u oblasti organizovanja obuka za screening i buduće pristupne pregovore Crne Gore sa EU.
- 13. - 14. novembra 2010. godine na poziv ministra za evropske integracije Prof. dr Gordane Đurović, u dvodnevnoj posjeti Ministarstvu za evropske integracije, boravila je delegacija Direkcije za evropske integracije Bosne i Hercegovine, koju je predvodila direktorica Nevenka Savić.
- 17. - 24. oktobra 2010. godine u okviru Twinning projekta "Pravna harmonizacija", realizovana je studijska posjeta zaposlenih u Ministarstvu za evropske integracije i Sekretarijatu za zakonodavstvo Crne Gore relevantnim institucijama u Republici Sloveniji. Članovi crnogorske delegacije su posjetili Ured Vlade Republike Slovenije za razvoj i evropske poslove, Ured za zakonodavstvo, Ured za komunikacije i Nacionalnu Skupštinu. Sa slovenačkim kolegama razmijenili su iskustva vezano za predstojeće obaveze u procesu pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji.
- 24. novembra - 1. decembra 2010. godine realizovana je studijska posjeta Lilehameru i Oslu (Norveška), u okviru Škole demokratskog rukovođenja. Organizator posjete je NVO Nansen dijalog centar. Teme koje su razmatrane tokom posjete odnosile su se na antikorupciju, demokratiju i jednakost polova.

8. PROJEKTI PODRŠKE

8.1. PROGRAM ZA RAZVOJ KAPACITETA – CDP (Capacity Development Programme)

Program za razvoj kapaciteta (CDP) je nastavio da pruža podršku razvoju institucionalnih i administrativnih kapaciteta u procesu integracije Crne Gore u EU. .

U sklopu redovne podrške radu Ministarstva za evropske integracije, CDP je 1. oktobra 2010. godine organizovao Okrugli sto posvećen nacrtima strateških dokumenata za komponente III i IV IPA. Naime, CDP je u septembru 2010. godine angažovao međunarodnog konsultanta koji je pomogao izradu Mape puta za dostizanje standarda Decentralizovanog sistema implementacije za III IPA komponentu - Regionalni razvoj i IV IPA komponentu - Razvoj ljudskih resursa. Ove komponente obuhvataju ključne sektore, kao što su: saobraćaj, životna sredina, zapošljavanje i obrazovanje i u funkciji su pripreme Crne Gore za buduće učešće u kohezionoj politici Evropske unije i korišćenja strukturnih fondova - Evropski fond za regionalni razvoj, Kohezioni fond i Evropski socijalni fond. Time je pružen dodatni doprinos radu operativnih struktura nadležnih za ove dvije IPA komponente. Uporedo, eksperti Evropske unije su tokom čitave godine pomagali izradu strateških dokumenata za ove IPA komponente - Strateški okvir usklađenosti i Operativni programi. U oktobru 2010. godine organizovan je okrugli sto o nacrtima ovih strateških dokumenata - oko 80 učesnika.

Takođe, početkom decembra 2010. godine za potrebe Sektora za regionalnu i prekograničnu saradnju je organizovan seminar o implementaciji projekata Programa transnacionalne saradnje za područje Evrope u tranziciji na putu integracije (Transnational Co - operation Programme for a European area in transition on the way to integration "South East Europe" - SEE) i Transnacionalnog programa Mediteranski prostor - MED (Mediterranean Space). S obzirom da je pet organizacija iz Crne Gore uključeno u SEE projekte, a tri u MED projekte, pokazala se potreba za dodatnom podrškom kako implementatorima ovih transnacionalnih projekata, tako i Ministarstvu za evropske integracije kao ključnoj strukturi u Crnoj Gori za koordinaciju aktivnosti u vezi sa ovim programima. U tom cilju, CDP je angažovao međunarodnog konsultanta koji je održao trodnevni seminar, na kome je učestvovao i predstavnik Delegacije EU u Crnoj Gori.

Imajući u vidu da je Crna Gora 17. decembra 2010. godine dobila status kandidata za članstvo u EU, CDP je u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija Hrvatske, otpočeo seriju seminara vezanih za pripremu državnih struktura u Crnoj Gori za buduće pregovore o članstvu sa EU. Prvi seminar je održan 16. - 17. decembra u Zagrebu i bio je posvećen iskustvima Hrvatske u oblastima harmonizacije zakonodavstva sa *acquis-em*, koordinaciji prevođenja *acquis-* a i komunikacionoj strategiji za evropske integracije.

U toku izvještajnog perioda CDP je nastavio da pruža podršku Stručnom timu Vlade Crne Gore koji radi na **Strategiji upravne reforme u Crnoj Gori 2010 - 2015**. U saradnji sa ekspertom SIGMA, 6-8. oktobra 2010. održana radionica o

upravljanju projektnim ciklusom za Stručni tim. CDP je aktivno učestvovao i u radu Pete godišnje konferencije Zajednice praktičara u oblasti menadžmenta ljudskih resursa u državnim strukturama na Zapadnom Balkanu, koja je održana u Regionalnoj školi za javnu upravu (ReSPA), krajem novembra. S obzirom na značaj Strategije upravne reforme, CDP će i dalje pružati podršku na izradi Akcionog plana za realizaciji Strategije i u njegovoj implementaciji.

Tokom izvještajnog perioda završen je angažman međunarodnog konsultanta CDP, koji je za potrebe **Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine** izradio procjenu kapaciteta ovog Ministarstva. Konsultant je analizirao postojeći zakonski okvir u oblastima koje pokriva Ministarstvo i obavio intervju sa jednim brojem funkcionera i zaposlenih, kako u Ministarstvu, tako i u drugim institucijama sa kojima ono saraduje. Ministarstvo je 17. decembra 2010. godine održalo svestranu raspravu o Izvještaju eksperta. Zaključeno je da bi Izvještaj trebalo da bude osnova za buduće organizacione promjene, kao i za projektovanje dalje podrške razvoju ovog Ministarstva.

U sklopu projekta koji je CDP realizovao sa **Ministarstvom vanjskih poslova** na unapređivanju unutrašnje organizacije rada, kvalitetnije i modernije komunikacije, administrativnih procedura i mehanizama za građenje i sprovođenje politika, u toku izvještajnog perioda nastavljen je rad na izradi specifičnog softvera za potrebe unapređenja upravljanja administrativnim poslovima u Ministarstvu. Tokom prve polovine novembra 2010. godine, u Ministarstvu su angažovane lokalna i međunarodna konsultantkinja za upravljanje ljudskim resursima, koje su pripremile cjelovitu analizu postojećeg sistema upravljanju ljudskim resursima i srednjoročnu strategiju razvoja, sa planom obuka zaposlenih u Ministarstvu. Takođe, u drugoj polovini novembra CDP je angažovao međunarodnu konsultantkinju za komunikacije koja je za zaposlene u Ministarstvu, 18. - 20. novembra 2010. godine održala seminar o komunikacionim vještinama u diplomatskoj službi. Pored toga, u izvještajnom periodu angažovan je nacionalni konsultant sa zadatkom da pripremi specifičan Vodič za diplomate i diplomatske misije u Crnoj Gori. Planirano je da u narednom kvartalu Vodič bude predstavljen javnosti i postavljen na web stranicu Ministarstva.

Takođe, nastavljena je implementacija dvogodišnjeg projekta CDP usmjerenog **na podršku razvoju kapaciteta Ministarstva finansija** za efikasno upravljanje javnim finansijama, u skladu sa ciljevima održivog razvoja i integracije u Evropsku uniju. Tokom oktobra 2010. godine uspješno je završen angažman međunarodnog konsultanta koji je pružio podršku Sektoru za budžet u oblasti programiranja kapitalnog budžeta. U novembru 2010. godine je organizovana radna posjeta slovačkih eksperata iz oblasti makroekonomske politike. Cilj posjete bio je pružanje podrške u jačanju kapaciteta za makroekonomske i fiskalne analize i prognoziranje. Sektoru za poreze i carine je tokom novembra 2010. godine pružena tehnička pomoć (međunarodni konsultant) radi jačanja institucionalnih kapaciteta Ministarstva u ovoj oblasti. Takođe, angažovan je međunarodni ekspert radi pripreme projektnog zadatka za izradu analize uticaja fiskalnog kapaciteta na pravni, institucionalni i ekonomski okvir Crne Gore. Sa realizacijom ovog projektnog zadatka otpočeće se tokom narednog kvartala. Kao poseban vid podrške odjeljenju Ministarstva za unapređivanje poslovnog ambijenta, u novembru je završena izrada Studije o konkurentnosti crnogorske ekonomije. Takođe, završena je izrada Ekonomskog i fiskalnog programa Crne Gore 2010 - 2013, koji je predat Vladi na usvajanje. Pored toga, u decembru 2010. godine organizovana je obuka predstavnika Sektora za poreze i carine na temu izmjena evropskog sistema poreza na dodatu vrijednost, kao i radna posjeta predstavnika Ministarstva finansija Slovačke radi unapređenja statističkog izvještavanja o javnim finansijama i ekonomskim pokazateljima, u skladu s evropskom statističkom metodologijom.

Tokom izvještajnog perioda CDP je otpočeo realizaciju novog programa, koji se odnosi na: pripremu konkretnih opisa projekata (project fiche) za nacionalni IPA program za 2011. Godinu; organizovanje konsultativnog procesa i uključivanje svih relevantnih subjekata u izradu strateških dokumenata za IPA komponente III i IV – Regionalni razvoj i Razvoj ljudskih resursa; jačanje administrativnih struktura zaduženih za IPA projekte; formiranje grupe trenera za IPA projekte u javnoj upravi. Projekat finansira Evropska unija, dok će realizacija prvih aktivnosti uslijediti tokom narednog izvještajnog perioda.

8.2. INSTRUMENT ZA TEHNIČKU PODRŠKU I RAZMJENU INFORMACIJA (TAIEX)

U okviru TAIEX podrške (Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija), realizovane su sljedeće aktivnosti:

- 5. oktobra 2010. godine: Sastanak Radne grupe Željeznica u Zagrebu; Ekspertska misija o prekograničnom nadzoru u Podgorici; Radionica za više zemalja o motociklističkim bandama u Evropi za službenike koji sprovode zakon u Jugoistočnoj Evropi, Dubrovnik.
- 6. oktobra 2010. godine: Studijska posjeta o izgradnji kapaciteta za kriminalne analize u okviru policijskih snaga zemalja Zapadnog Balkana, Beč.

- 12. oktobra 2010. godine: Radionica o bezbjednosti saobraćaja u Evropi, Brisel.
- 19. oktobra 2010. godine: Studijska posjeta za međunarodnu policijsku saradnju u krivičnim stvarima i obuku policije, Štutgard.
- 25. oktobra 2010. godine: P2P - Borba protiv nasilja u porodici na Zapadnom Balkanu i u Turskoj, Brisel.
- 25. oktobra 2010. godine: Ekspertska misija o obuci rukovodećih službenika u oblasti tajnih istraga, posmatranja i intervencija - Operativna saradnja u tajnim istragama, Podgorica.
- 8. novembra 2010. godine: Ekspertska misija o izradi opštih odredbi Poglavlja 4 mjera kontrole bolesti životinja, Podgorica.
- 8. novembra 2010. godine: Radna Grupa željeznica, Skoplje.
- 15. novembra 2010. godine: Radionica o Direktivama Starog i Novog pristupa, koje se odnose na opremu lične zaštite, Podgorica.
- 17. novembra 2010. godine: Regionalna konferencija o statusu i ulozi žena u ruralnim oblastima, Zagreb.
- 22. novembra 2010. godine: Seminar za zvaničnike iz zemalja kandidata i potencijalnih kandidata o primjeni ekonomske i monetarne politike u okviru EU, Beč.
- 22. novembra 2010. godine: Studijska posjeta o zaštiti diplomatsko - konzularnih objekata, London.
- 25. novembra 2010. godine: Radionica o ulozi sestara u procesu evropskih integracija, Banja Luka.
- 30. novembra 2010. godine: Konferencija: "Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti", Zagreb.
- 30. novembra 2010. godine: Evropska solidarnost protiv siromaštva, Ljubljana.
- 1. decembra 2010. godine: Jačanje zakonodavne aktivnosti i pravnog usklađivanja u procesu evropskih integracija, Brisel.
- 2. decembra 2010. godine: Sastanak o regionalnoj obuci za borbu protiv kriminala u oblasti intelektualne svojine i operativnom planiranju, Istanbul.
- 6. decembra 2010. godine: IPA - 2010 Konferencija "Održivi rezultati i uticaji", Brisel.
- 6. decembra 2010. godine: Studijska posjeta o praktičnim pitanjima nadzora tržišta, mjernih instrumenata u skladu sa MID i NAVI direktivama i kontrole unaprijed upakovanih proizvoda, Delft.
- 7. decembra 2010. godine: IPA Program prekogranične saradnje između zemalja Zapadnog Balkana, Brisel.
- 8. decembra 2010. godine: Regionalni koordinacioni sastanak, Brisel.
- 13. decembra 2010. godine: Radionica o kontroli populacije pasa lualica i zaštite kućnih životinja, Podgorica.
- 14. decembra 2010. godine: Konferencija imigracionih usluga Jugoistočne Evrope, Sarajevo.
- 14. decembra 2010. godine: Jačanje Strateškog planiranja u policiji, Ljubljana.
- 20. decembra 2010. godine: Ekspertska misija o zabrani kontrole supstanci i ostataka, Podgorica.

9. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

U izvještajnom periodu, posebna pažnja posvećena je koordinaciji procesa usklađivanja zakonodavstva Crne Gore sa pravom Evropske unije.

U skladu sa novom formom Izjave o usklađenosti i Tabelom usklađenosti, koji su stupili na snagu 1. januara 2010. godine, pripremljeno je mišljenje na **82 nacrtu**, odnosno Predloga zakona i podzakonskih akata.

OKTOBAR		
1	Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama Bečke konvencije o građanskoj odgovornosti za nuklearne štete	MUPZZS
2	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Međunarodne agencije za atomsku energiju o primjeni zaštitnih mjera u vezi sa Ugovorom o neproliferaciji nuklearnog oružja, Dodatnog protokola uz Sporazum između Crne Gore i Međunarodne agencije za atomsku energiju o primjeni zaštitnih mjera u vezi sa Ugovorom o neproliferaciji nuklearnog oružja i Protokola uz Sporazum između Crne Gore i Međunarodne agencije za atomsku energiju o primjeni zaštitnih mjera u vezi sa Ugovorom o neproliferaciji nuklearnog oružja	MUPZZS
3	Predlog zakona o stambenim zadrugama	MUPZZS

4	Predlog zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada	MUPZZŠ
5	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oružju	MUP
6	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Kraljevine Norveške o readmisiji (vraćanje i prihvatanje) lica koja su bez dozvole boravka	MUP
7	Nacrt zakona o autorskim i srodnim pravima	ME
8	Nacrt zakona o klasifikaciji djelatnosti	MF
9	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju	MRSS
10	Predlog zakona o žigu	ME
11	Predlog zakona o oznakama porijekla, geografskim oznakama i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	MPŠV
12	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju	MSPT
13	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekciji rada	MRSS
14	Predlog zakona o dopuni Zakona o obeštećenju korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja	MF
15	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Socijalnom savjetu	MRSS
16	Predlog zakona o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna	ME
17	Predlog uredbe o izmjenama uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine Glavnom gradu – Podgorica	MUPZZŠ
18	Predlog uredbe o brojnoj veličini, sastavu i načinu angažovanja aktivne rezerve Vojske Crne Gore	MO
19	Predlog uredbe o evidenciji ljudskih resursa za potrebe odbrane	MO
20	Predlog pravilnika o visini naknade pripadniku rezervnog sastava angažovanog u aktivnoj rezervi Vojske Crne Gore	MO
21	Nacrt sporazuma o saradnji između Vlade Republike Makedonije i Vlade Crne Gore u kontekstu pristupanja Evropskoj uniji	MVP
22	Predlog uredbe o spoljnoj trgovini sredstvima za posebne namjene	ME
23	Predlog odluke o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2011. god.	MF
24	Predlog pravilnika o obrascima svjedočanstava, dokumenata, propisa, potvrda i drugih obrazaca koje izdaje Vlada Crne Gore plovnim i plutajućim objektima pomorske plovidbe	MSPT
NOVEMBAR		
25	Nacrt zakona o digitalnoj radio - difuziji	MSPT
26	Predlog zakona o stranim investicijama	ME
27	Predlog zakona o potvrđivanju konvencije Međunarodne organizacije rada broj 183 o zaštiti materinstva	MF
28	Predlog zakona o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata	MF
29	Predlog zakona o izmjenama Zakona o radu	MF
30	Nacrt zakona o regionalnom razvoju	ME
31	Predlog zakona o stečaju	ME
32	Predlog zakona o izmjenama Zakona o objedinjenoj registraciji i sistemu izvještavanja o obračunu i naplati poreza i doprinosa	MF
33	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju	MF
34	Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija	MPN
35	Predlog pravilnika o disciplinskom postupku	MO
36	Predlog uputstva za održavanje i korišćenje objekata u vojnom krugu	MO
37	Predlog uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja industrijskih mjera zaštite tajnih podataka	MO
38	Predlog pravilnika o ocjenjivanju borbene gotovosti Vojske Crne Gore	MO
39	Predlog odluke o organizovanju Javnog preduzeća za nacionalne parkove	MUPZZŠ
40	Predlog odluke o organizovanju Javnog preduzeća za nacionalne parkove	MUPZZŠ

41	Predlog uredbe o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2011. godinu	MPN
42	Predlog uredbe o načinu i uslovima davanja poklona iz državne imovine kojom raspolaže Crna Gora	MSPT
43	Predlog pravilnika o obrascima pomorskih knjižica i dozvolama za ukrcaje	MSPT
44	Predlog uredbe o načinu i uslovima korišćenja stanova za službene potrebe u svojini Crne Gore	MRSS
DECEMBAR		
45	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju	MZ
46	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o dodatnoj naknadi za nuklearne štete	MUPZZŠ
47	Predlog zakona o potvrđivanju Roterdamske konvencije o postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini	MUPZZŠ
48	Predlog zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini	MUPZZŠ
49	Nacrt zakona o komunalnoj privredi	MUPZZŠ
50	Predlog zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane	Skupština
51	Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći	MP
52	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija	MP
53	Predlog zakona o regionalnom razvoju	ME
54	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o ekonomskoj saradnji između Vlade Republike Crne Gore i Vlade Republike Bugarske	ME
55	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o ekonomskoj saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Makedonije	ME
56	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Češke o izmjenama i dopunama Sporazuma između Savezne Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Češke Republike o recipročnoj promociji i zaštiti investicija	ME
57	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama	MF
58	Predlog zakona o potvrđivanju Bečkog Sporazuma o ustanovljenju međunarodne klasifikacije figurativnih elemenata žigova	ME
59	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama	MF
60	Nacrt zakona o zaštiti prirodnog i kulturno - istorijskog područja Kotora	MK
61	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu i reviziji	MF
62	Predlog zakona o klasifikaciji djelatnosti	MF
63	Predlog zakona o obrazovanju odraslih	MPN
64	Predlog zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko - pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju	MSPT
65	Predlog zakona o priznavanju inostranih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije	MPN
66	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o finansiranju terorizma	MF
67	Predlog zakona o potvrđivanju Međunarodne konvencije o nadzoru štetnih sistema protiv obrastanja brodova iz 2001. godine	MSPT
68	Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o integrisanom upravljanju priobalnim područjem Sredozemlja	MUPZZŠ
69	Predlog uredbe o zaradama i drugim primanjima za vrijeme vršenja vojno - diplomatske ili druge dužnosti u inostranstvu	MO
70	Predlog pravilnika o bližim uslovima i načinu ostvarivanja prava na odsustvo za oporavak	MO
71	Predlog pravilnika o uslovima koje u pogledu opreme i kadra ispunjava postrojenje za preradu i odstranjivanje otpada i bližem sadržaju detaljnog opisa radnog procesa	MUPZZŠ
72	Predlog uredbe o popisu vrsta opasnih materija, dozvoljenim količinama i kriterijumima za kategorizaciju opasnih materija	MUPZZŠ
73	Predlog uredbe o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama	MUPZZŠ
74	Predlog uredbe o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz	MUPZZŠ

	stacionarnih izvora	
75	Predlog uredbe o izmjenama uredbe o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha	MUPZZS
76	Predlog uredbe o načinu vođenja, davanju na korišćenje i zaštiti podataka u Centralnom registru stanovništva	MID
77	Predlog odluke o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe	ME
78	Predlog uredbe o strateškim rezervama naftnih derivata	ME
79	Predlog uredbe o uslovima i načinu korišćenja službenih zgrada i poslovnih prostorija u svojini Crne Gore	MF
80	Predlog uredbe o standardnoj klasifikaciji zanimanja	MF
81	Predlog pravilnika o radio-frekvencijama i uslovima pod kojim se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja za korišćenje radio-frekvencija	MSPT
82	Predlog pravilnika o načinu i postupku obrade opreme i otpada koji sadrži PCB	MUPZZS

KORIŠĆENE SKRAĆENICE	
MUPZŽS	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine
MVP	Ministarstvo inostranih poslova / Ministarstvo vanjskih poslova
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPN	Ministarstvo prosvjete i nauke
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MID	Ministarstvo za informaciono društvo
MP	Ministarstvo pravde
MEI	Ministarsvo za evropske integracije
MO	Ministarstvo odbrane
MK	Ministarstvo kulture
MSPT	Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija
MT	Ministarstvo turizma
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EK	Evropska komisija
EIB	Evropska investiciona banka
EBRD	Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj
STO	Svjetska trgovinska organizacija
NPI	Nacionalni program za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju
DEU	Delegacija Evropske unije
UNICEF	Međunarodni dječiji fond Ujedinjenih nacija
SME	Mala i srednja preduzeća
IOM	Međunarodna organizacija za migracije
GTZ	Njemačka agencija za tehničku saradnju
NIPAC	Nacionalni IPA koordinator
IPF	Instrument za podršku infrastrukturnim projektima
TAIEX	Instrument za tehničku podršku i razmjenu informacija
CDP	Program za razvoj kapaciteta
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija
TAXUD	Generalni Direktorat za poreze i carinsku uniju